

Sodišče: Višje sodišče v Mariboru

Oddelek: Civilni oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSMB:2018:I.CP.662.2018

Evidenčna številka: VSM00018293

Datum odločbe: 23.10.2018

Senat, sodnik posameznik: Vojko Kušar (preds.), Nina Vidic (poroč.), Branko Reisman

Področje: OBLIGACIJSKO PRAVO - POGODBENO PRAVO

Institut: posojilna pogodba - pogodba o pristopu k dolgu - ustna pogodba - neobličnost pogodbe - osebno poroštvo - obličnost poroštvene izjave - dokazna ocena izpovedi prič

Zveza: OZ-UPB1 člen 16, 18, 45, 111, 432, 1013. ZPP-UPB3 člen 7, 212

Jedro

Sodišče druge stopnje pritrjuje zaključku sodišča prve stopnje, da se je toženec tožniku lahko zavezal le kot osebni porok, pri čemer pa ga morebitna poroštvena izjava ne zavezuje, saj ni bila dana v pisni obliki.

Izrek

I. Pritožba se zavrne in se sodba sodišča prve stopnje potrdi.

II. Pravdni stranki krijeta vsaka sama svoje stroške pritožbenega postopka.

Obrazložitev

1. Sodišče prve stopnje je z uvodoma navedeno sodbo zavrnilo tožbeni zahtevek, ki glasi, da je tožena stranka (v nadaljevanju: toženec) dolžna tožeči stranki (v nadaljevanju: tožniku) plačati znesek v višini 17.446,84 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od dneva vložitve tožbe dalje do plačila (točka I izreka). Prav tako je sodišče prve stopnje odločilo še, da tožnik nosi sam svoje pravdne stroške (točka II izreka) in da je dolžan tožencu povrniti njegove pravdne stroške v višini 2.388,36 EUR, v roku 15 dni od vročitve sodbe, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od poteka paricijskega roka do plačila (točka III izreka).

2. Zoper citirano sodbo sodišča prve stopnje se pritožuje tožnik, in sicer iz vseh pritožbenih razlogov po prvem odstavku 338. člena Zakona o pravdnem postopku (v nadaljevanju ZPP) ter predlaga, da sodišče druge

stopnje pritožbi ugodi in izpodbijano sodbo spremeni tako, da tožbenemu zahtevku v celoti ugodi oziroma podredno, da pritožbi ugodi, izpodbijano sodbo razveljavi in zadevo vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje, vse s stroškovno posledico za toženca.

Bistvo pritožbene graje je, da je sodišče prve stopnje dejansko in materialnopravno zmotno zaključilo, da se je toženec tožniku lahko zavezal le kot osebni porok in ne kot pristopnik k dolgu, saj je toženec nedvomno podal ustno izjavo na podlagi katere je pristopil k dolgu (nekdanje) gospodarske družbe S.T. d.o.o. iz naslova posojilne pogodbe, št. 1/2013 z dne 7. 9. 2012. Sodišče prve stopnje namreč ni upoštevalo, da Obligacijski zakonik (v nadaljevanju: OZ) v 432. členu ne določa obličnosti pogodbe o pristopu k dolgu, kar potrjuje tudi sodna praksa (sodba Višjega sodišča v Ljubljani II Cpg 256/2010 z dne 24. 11. 2010). Posledično je sodišče prve stopnje zmotno zaključilo, da mora pogodba o pristopu k dolgu vsebovati izrecno, jasno in nedvoumno izjavo pristopnika, da se pogodbeno zavezuje izpolniti upnikovo terjatev. V nadaljevanju pritožba izpostavlja, da so dejstvo, da je toženec s tožnikom sklenil pogodbo o pristopu k dolgu navedene gospodarske družbe skladno potrdili tako tožnik, kot v postopku zaslišane priče G.Š., D.Š. in M.F., izpovedbe katerih je sodišče prve stopnje neupravičeno štelo kot neverodostojne zgolj zato, ker so imenovani družinski člani tožnika. V tej zvezi pritožba še navaja, da sodišče prve stopnje v nasprotju z izvedenim dokaznim postopkom zaključilo, da je priča M.F. v intimnem oziroma prijateljskem razmerju s tožencem. V nadaljevanju pritožba navaja še, da se sodišče prve stopnje v obrazložitvi izpodbijane sodbe ni opredelilo do bistvenih navedb tožnika o namenu posojila in dejstvu, da je tožnik navedeni gospodarski družbi predhodno že dal več posojil, ki jih je toženec kot direktor družbe vsa vrnil, s čimer je zagrešilo absolutno bistveno kršitev določb pravnega postopka iz 14. točke drugega odstavka 339. člena ZPP. Nenazadnje pritožba izpodbija še metodološki pristop in dokazno oceno sodišča prve stopnje ter meni, da izpodbijane sodbe zaradi pomanjkljive obrazložitve ni mogoče preizkusiti, zaradi česar so tožniku kršene ustavne pravice iz 14., 22., 23. in 25. člena Ustave Republike Slovenije (v nadaljevanju URS). Nazadnje pritožba navaja še, da je bila pogodba o posojilu z dne 7. 9. 2012 razvezana na podlagi tretjega odstavka 105. člena OZ, zato ima tožnik na podlagi 111. člena OZ pravico do vrnitve posojila. V posledici pritožbe zoper glavno stvar tožnik izpodbija tudi stroškovno odločitev sodišča prve stopnje.

3. Toženec se v odgovoru na pritožbo zavzema za zavrnitev le - te kot neutemeljene in predlaga potrditev izpodbijane sodbe, vse s stroškovno posledico za tožnika, pri tem pa ponavlja svoja, že v postopku na prvi stopnji zastopana stališča.

4. Pritožba ni utemeljena.

5. ZPP v drugem odstavku 350. člena določa, da sodišče druge stopnje preizkusi sodbo sodišča prve stopnje v mejah razlogov, ki so navedeni v pritožbi, pri tem pa pazi po uradni dolžnosti na absolutne bistvene kršitve določb pravnega postopka iz 1., 2., 3., 6., 7., 11. (razen glede obstoja in pravilnosti pooblastila za zastopanje pred sodiščem prve stopnje), 12. in 14. točke drugega odstavka 339. člena ZPP in na pravilno uporabo materialnega prava. Sodišče druge stopnje ugotavlja, da ni podana nobena izmed uradoma upoštevanih ali s pritožbo zatrjevanih bistvenih kršitev določb pravnega postopka ter da je sodišče prve stopnje pravilno ugotovilo dejansko stanje in pravilno uporabilo materialno pravo, kot bo to podrobneje obrazloženo v nadaljevanju te sodbe.

6. Pregled zadeve pokaže, da je pritožbeno nesporno, da je tožnik kot posojilodajalec z (nekdanjo) gospodarsko družbo S. T. d.o.o. kot posojilojemalko sklenil Pogodbo o posojilu, št. 1/2013 z dne 7. 9. 2012, s katero je navedeni družbi za ohranjanje likvidnosti posodil 15.000,00 EUR, pri čemer je bilo vračilo posojila vezano na uspešno prodajo garaže, v zvezi s katero so prodajne aktivnosti že tekle (1., 2. in 4. člen citirane

posojilne pogodbe). Prav tako je pritožbeno nesporno, da je tožnik predmetno posojilo nakazal na transakcijski račun navedene gospodarske družbe, ki le - tega ni nikdar vrnila, saj se je nad njo dne 5. 9. 2013 začel stečajni postopek, ki se je zaključil dne 2. 3. 2017, zaradi česar je bila navedena gospodarska družba dne 24. 3. 2017 izbrisana iz sodnega oziroma poslovnega registra. Pritožbeno nesporno je tudi, da je bil toženec na podlagi pogodbe o poslovođenju z dne 4. 2. 2010 (priloga spisa A5) direktor navedene gospodarske družbe, v kateri pa za razliko od tožnika ni imel družbeniškega deleža. Bistveno sporno vprašanje v predmetni pravdi tako ostaja, ali je toženec za predmetno posojilo s tožnikom sklenil ustno pogodbo o pristopu k dolgu (432. člen OZ), kot to trdi slednji, ali ne.

7. Uvodoma pritožba neutemeljeno graja, da je sodišče prve stopnje dejansko in materialnopravno zmotno presodilo, da se za sklenitev pogodbe o pristopu k dolgu zahteva pisna obličnost. Nasprotno je sodišče prve stopnje v 13. točki obrazložitve izpodbijane sodbe pravilno pojasnilo, da je razlika med poroštvo in pristopom k dolgu med drugim tudi ta, da je "pogodba o pristopu k dolgu lahko sklenjena ustno, tj. neoblično". Glede na navedeno so vse pritožbene navedbe v tej smeri neutemeljene, saj je sodišče prve stopnje pravilno zaključilo, da je izvedeni dokazni postopek pokazal, da bi toženec za predmetni dolg lahko prevzel le osebno poroštvo, pri čemer pa poroštvena pogodba zavezuje poroka le, če da poroštveno izjavo pisno (1013. člen OZ).

8. V dokaznem postopku zaslišane priče G.Š. (tožnikova žena), D.Š. (tožnikov sin) in M.F. so namreč skladno izpovedale, da se je toženec za vračilo predmetnega posojila zavezal kot osebni porok (in sicer G.Š. in D.Š.: "da bo osebno jamčil za vračilo posojila" oziroma M.F.: "da bo posojilo vrnil kot osebni porok"), kar nenazadnje izhaja tudi iz samih pritožbenih navedb. Smiselno enako je potrdila tudi priča V.Š. (tožnikov nečak), iz pisne izjave katerega (priloga spisa A25) je prav tako razvidno, da je "toženec na sestanku v M. potrdil osebno poroštvo za vračilo posojila 15.000,00". Nenazadnje je tudi tožnik zaslišan kot stranka izpovedal, da se mu je "toženec zavezal kot osebni porok oziroma garant" in ne, da je z njim sklenil ustno pogodbo o pristopu k dolgu, na temelju katere sicer gradi svoj tožbeni zahtevk.

9. Upoštevaajoč navedeno sodišče druge stopnje pritrjuje zaključku sodišča prve stopnje, da se je toženec tožniku lahko zavezal le kot osebni porok, pri čemer pa ga morebitna poroštvena izjava ne zavezuje, saj ni bila dana v pisni obliki (1013. člen OZ). Slednjega namreč tožnik glede na trditveno in dokazno breme (prvi odstavek 7. člena in 212. člen ZPP) ni izkazal.

10. V tej zvezi sodišče druge stopnje v luči pritožbene graje dodaja še, da mora biti izjava volje, ne glede na obličnost (ustna ali pisna oblika), vedno izražena izrecno, jasno in nedvoumno (18. člen OZ), kot je to pravilno pojasnilo že sodišče prve stopnje. V nasprotnem primeru lahko namreč pride do nesporazuma (16. člen OZ) ali napake volje (45. do 50. člen OZ).

11. V zvezi z grajano dokazno oceno in metodološkim pristopom sodišča prve stopnje sodišče druge stopnje pojasnjuje še, da je sodišče prve stopnje svojo odločitev sprejelo prav na podlagi izpovedb zgoraj imenovanih prič, pri tem pa je opozorilo le, da je zaradi osebnih povezav s tožnikom in dejstva, da gre za t.i. posredne priče, njihove izpovedbe presojalo še posebej skrbno ter v povezavi z drugimi izvedenimi dokazi. Sodišče prve stopnje se je tako vsebinsko opredelilo do izjav vseh zgoraj imenovanih prič in ni ravnalo pristransko, arbitrarno ter samovoljno, kot to pavšalno in neutemeljeno zatrjuje pritožba, ki ob tem niti ne pojasni, katerih s strani tožnika predlaganih dokazov sodišče prve stopnje naj ne bi izvedlo. Prav tako sodišče prve stopnje ni v nasprotju z izvedenim dokaznim postopkom zapisalo, da je priča M.F. s tožencem v intimnem oziroma prijateljskem razmerju, saj sta to potrdili priči A.C. in T.Z. (kot to izhaja iz sprotne opombe št. 9 na 7 strani izpodbijane sodbe).

12. V zvezi s pritožbeno zatrjevano absolutno bistveno kršitvijo določb pravnega postopka iz 14. točke drugega odstavka 339. člena ZPP in posledičnimi kršitvami tožnikovih ustavnih pravic iz 14., 22., 23. in 25. člena URS sodišče druge stopnje pojasnjuje, da se sodišče prve stopnje v obrazložitvi izpodbijane sodbe ni bilo dolžno opredeliti do tožnikovih navedb o causi oziroma namenu predmetnega posojila in dejstvu, da je navedeni gospodarski družbi predhodno dal že več posojil, ki jih je toženec kot direktor družbe tudi vsa vrnil, saj to ni bistveno za odločitev v zadevi (glej sklep Višjega sodišča v Ljubljani I Cpg 868/2009 z dne 9. 3. 2000).

13. Nazadnje tožnik neutemeljeno navaja še, da je v skladu s tretjim odstavkom 105. člena OZ prišlo do razveze predmetne posojilne pogodbe, saj tovrstne pritožbene navedbe predstavljajo nedovoljeno pritožbeno novoto (prvi odstavek 337. člena ZPP). Ne glede na navedeno pa sodišče druge stopnje dodaja, da toženec tudi v tem primeru ne bi bil zavezan za vračilo posojila v skladu z 111. členom OZ, saj za to ni pravne podlage (ne zatrjevane ustne pogodbe o pristopu k dolgu, ne pisne poroštvene izjave).

14. Tožnik stroškovno odločitev sodišča prve stopnje izpodbija zgolj v posledici pritožbe zoper glavno stvar, vendar svoje pritožbe v tem delu vsebinsko ne utemelji, zato jo je sodišče druge stopnje po tem, ko tudi uradni preizkus ni pokazal kršitev, prav tako zavrnilo kot neutemeljeno.

15. Glede na vse obrazloženo je sodišče druge stopnje pritožbo tožnika v celoti zavrnilo kot neutemeljeno in potrdilo izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje (353. člen ZPP), pri tem pa se je opredelilo samo do tistih pritožbenih navedb, ki so bistvenega pomena za razsojo (prvi odstavek 360. člena ZPP).

16. Tožnik s pritožbo ni uspel, zato je dolžan sam kriti svoje stroške pritožbenega postopka (prvi odstavek 165. člena v zvezi s prvim odstavkom 154. člena ZPP).

17. Navedbe toženca v odgovoru na pritožbo tožnika niso prispevale k rešitvi zadeve na pritožbeni stopnji, zato je slednji dolžan sam kriti svoje stroške pritožbenega postopka (prvi odstavek 155. člena ZPP).

Datum zadnje spremembe: 11.01.2019